

120.000 koroških Slovencev ostane brez lastnega poslanca; g. Einspieler in g. Neste sta propala. V Celovcu je namreč g. Einspieler dobil 104 glase, liberalni nemčur Laks 117; tedaj revnih 13 glasov koroški Slovenci niso več zmogli; nemčurski učitelji so mnogo zakrivali ta narodni propad! Neste v Belaku je dobil samo 40 glasov, nasprotni dr. Vran 70. Na Koroškem je vse nemško, vse liberalno izvoljeno, razun g. Otiča, izvoljenega v št. Vidu. Ta je konservativec. Štajerska skup ima sedaj 15 liberalnih, 5 konservativnih in 3 slovenske poslance. Mesta so namreč volila liberalce: Dubača, Forreggerja, itd. jednako tudi kupčijske zbornice in tudi v velikem posestvu ostali so konservativci v manjšini, ker ljubljanski škof, št. paulski prelat na Koroškem nista hotla voliti, Starotrška nadžupnija pa sedaj voliti ni mogla, ker je nadžupnik umrl. Izvoljeni so liberalci Karneri, Hakelberg, Lohninger in Pauer; čudno, sami dedovje iz Spod. Štajera! Ta mali kos zemlje ima torej 9 poslancev: 3 kmetske, 2 mestna, 4 iz velikega posestva. Na Saleburškem, Tirolskem in g. Avstrijskem so konservativci v večini. Hudo propali so liberalci na Moravskem. Kljubovali so porazumu s konservativci; naenkrat stopijo nekateri izmed kljubovalcev proč, se zvežejo s konservativci in izvolijo 8 konservativnih poslancev! Na Českem niso kljubovali in tako otehi 13 poslancev prepustivši konservativcem 10. — Britko za liberalce je tudi to, da so 4 njihovi ministri propali: Horst, Chlumecki, Glaser in Stremajer. Slednjemu najbolj privoščimo propad v Lipnici, najkrepkeje so pritisnili vrli Radgončanje, kojih Stremajer ni prišel obiskavat, med tem ko je Lipničanom se sladkal. Stremajer je propal s 407 glasi proti 477 potem, ko je 10 let bil v Lipnici vselej izvoljen. Sedaj bo moral zapustiti ministerski stol, kojega se težkeje loči, ko duša telesa! Ogerski minister grof Wenkheim je umrl. Škoda v Szegedinu se ceni na 20 milijonov. V Szatmarsko županijo priletele so kobilice in pokončavajo vse, kar je zelenega. Kristijani v Hercegovini so nezadovoljni, ker se mohamedanom preveč prizanaša, in se izseljujejo v Črnogoro.

Vnanje države. Bolgarski knez Aleksander I. bil je 7. jul. pri sultanu, se podal v Varno, Ruščuk in Trnovo, kder je prisegnil na bolgarsko ustavo in potuje sedaj nad Plevno v Sredec (Sofijo), kder bo stoloval ta najnovejši slovanski vladar. Ruski car je ukazal polovico vojske razpustiti domov. Iztirani egiptovski vice-kralj Izmael došel je na Italijansko ter ima zraven bab tudi mnogo denarja in dragocenosti seboj. Italijani iščejo zopet novih ministrov. Bismark je napodil 3 ministre, najhujše liberalce in sovražnike katoličanov ter pozval 3 konservativce, med temi 2 katoličana. Sedaj smemo bolj upati, da preneha grdo preganjanje sv. Cerkve. V Ameriki je veliko mesto Port au Prince do tal pogorelo!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradea do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XXIII. Od Bielovaca naprej smo drdrali po gladkejši cesti mimo prav prijetnih logov. Srečevali smo skoro neprenehoma mohamedanske družine, ki so zapuščale Sarajevo in se preselijo v druge turške pokrajine, kder jim ne boče življenja nihče grenil. Vozovi so bili s pisanimi prtiči zakriti, da se nij nikjer v nje videlo. V teh so sedele „bule“ ali žene z otroci; možje so vstric jezdili in čuvali svoj harem (babe). Ne poredko pa so sedele žene ogrnene v dolge, bele haljine, celo po dne na ednem konjiču, katerega je vodil krepek sluga. Čudno je bilo gledati te izseljevalce, ki so človeka spominjali Abrahamovega, Izakovega in Jakobovega preseljevanja. V posebno dobro voljo nas je spravila dolga vrsta jetnikov, ktere so tirali z nasajenimi bajoneti vojaki od polka Coronini. Polovica je bila rednih turških vojakov, polovica pa druge druhal. Kakšna zmes je bila to! Prvi je bil mlad, gibčen, lepo vzraščan, plamenečih oči, drugi starikast, začrnelega obličja, grbančastega čela, divjih, strastnih obranih potez. Tega je krila medvedova koža, onega rudeč plajšč, tretjega pa samo uborne hlačice in s trto povezana srajčica. Tretjina je bila bosih, tretjini so gledali iz zeva-jočih opankov palci mirno v beli svet, ostali so pa korakali v cipelah, ladjicam podobnih. Na nas so streljali z zaničljivimi pogledi, kakor bi nas hoteli na svoje oči natekniti ali ž njimi prebosti. Najbrž jih je grabila zato taka jeza, ker so se nekteri izmed nas posmehovali ne sicer jim, nego njihovej pisanej obleki, v kterej so bili podobni volkovom, medvedom, kozlom, samo ljudem ne.

Na hišah, ki so stale blizu ceste, opazovali smo bele, tudi pobarvane, iz lesa ali iz platna napravljene križe, v znamenje da prebivajo ondi kristijani. Izpod strešja turških koč pa so vibrale majhne zastave v dokaz, da stanujejo v njih mirni, spravljeni ljudje, ki želé tudi od nas milosti in svobode. Sicer pa so mohamedani še le takrat nataknuili po svojih bajtah belih cunj, ko so videli, da jim nij več rešitve. A na njih zvéstobo se nij bilo posebno zanašati, ker turčin ostane gledé kristijana eden in isti: lisjak, zalezljivec in zvitanik. Največ turških stanovališč je pa bilo praznih in zapuščenih; mohamedani so ali v vojsko potegnili ali pa so bežali z ženami in otroci v visoke hribe, kakor mi je to v Zenici nek turčin sam pripovedal, na katerega sem bil po naključbi zadel, ko se je ravno kar vračal iz hribov, da pogleda na dom in pozvé, ali zamore in sme pod svojo streho. Nekateri kričali so bili raztrosili glas, da hoče avstrijska armada vse mosleme pomoriti in turške repove iz dežele zapoditi. Od tod toliko strahu in upora med preslepljenimi Turki.

Proti desetim smo dohruli v Kiselj, katero majhno selo se razprostira v globokej dolinici, kder bistra Lepenica pije čisto Fojnico. Tu izvira glasovita kisela voda, od ktere je dobil prijazen kraj svoje ime. V Kiseljaku morali smo se iz nova deliti. Kakor je prvi oddelek v Doboju, tako je drugi tukajšnja bolnišnica v svojo skrb prevzel. V prostornem poslopju je ležalo mnogo ranjenih in drugače bolnih vojakov, ki so že težko čakali, da dojde poljska bolnišnica s svojimi pripravami: zdravili, povezami, nosili, brgljami, raznimi pijačami in instrumenti za vsakršne operacije. Poprej ste bili v tej dosta lepej, dve nadstropji visokej hiši pošta in gostilnica pripravljena in odmenjena za gospôdo, ki je prihajala v ondašnje toplice. Nad vratami pri glavnem vходу je visela celo črna deskica s turškim, srbskim in — skoro neverjetno — z nemškim napisom. Cirični napis se glasi: „Gostionica šećerine hadži age; oyde se nalaze različna jestiva i ječma. Gosti će biti zadovoljni“ a nemški: „Des Zuckerbäckers hotel Hadži aga; hier bekommt man aller Hand Speisen und Gerste. Die Gäste werden zufrieden sein.“ Semkaj so neki radi zahajali gostje iz Slavonije, Dalmacije in Srbije. Kakih 20 stopinj od omenjene gostilne na mičnem travniku izvira bogat in močen studenec kisele vode (turški: ekşi su; zato Kiselj — Ekşi su), ki je po sodbi zdravnikov in tučcev n. p. Ami Bovè-a, natančnega poznatelja vseh turških pokrajin, izvanredne moči in vrednosti. Okus ima kakor štajerska slatina. Piti se dà sama ali pomešana z vinom. Škoda! da doslej Bošnjaki niso umili ceniti te velike dobrote. Nij jim bilo mar, da bi točili žlahtno vodico v steklenice in jo prodajali po svetu. Nad vreleem se vzdiga okroglasta strešica; druge priprave pa ne najdeš za shranjevanje dobre kiselice, ki pri teka in odteka v bližnjo Lepenico, kakor jej drago.

Med tem, ko smo se mudili v Kiseljaku, kopčili so se nad nami temni oblaki, izza kterih je še solnce tu in tam polukalo, da bi ga bil lahko z dlanjo začepil; ko pa se od tovaršev poslovimo in dalje napotimo po slabej stezi, zagrnila je vse obnebe edna gosta megla in je ulivalo, kakor bi se bilo nebo v tem trenutku pretrgalo. Kako bridka resnica je oni pregovor: vreme nosi svoje breme, občutili smo danes in dovolj okusili, preden smo dosegli svoj cilj. Možaki so mesili z vidno nevoljo visoko pa rahlo blato, a drugi smo se sede čemernege obraza na vozovih. Malokdo je črnil kako sloko in neumno. Po težavnem maršu čez Podkraj v Grahovico in po kratkem odmoru v Ploči, približali smo se sedlu Kobile glave. Šala ne bo, če rečem, da se je raz strmega hriba blato cedilo, kakor voda. Če bi v to le blato porinil svoje pero, ne bi mogel verno opisati teh klancev, polnih najgrših luž in mlak. Pogledavši tje gori po hudem bregu, denem pri sebi: učeni sicer trdijo, da je naša zemlja okroglasta; morebiti po drugod, ali tukaj pri Kobili glavi je oglasta, makar se

koji geometer na glavo postavi. Nemece bi tako okolico imenoval: bucklichte Gegend. Po šestotrica konjev je vlekla navkreber posamezne vozove in vrhu tega so tiščali vojaki, kder koli je mogel kak težak za voz prijeti, vendar trebalo je mnogo časa prej, ko so se spravili vsi vozovi čez najhujše visočine. Da ne bi slišal divjega rotenja in videl neusmiljenega mučenja uboge živine, podam se z dvema nadzdravnikoma naprej po polzkem hribu. Hoja je bila počasna — dve stopinji naprej, štiri nazaj; zraven pa so še dežne kaplje po obrazu vrezavale, da se je lice kremžilo in oči mižukale. (Dalje prih.)

Smešničar 28. Luka, po vsej soseski znan pijanec, pride nekega jutra ves jezen k svojemu gospodu župniku in prosi, naj bi ga od zakonske žene ločili. „No, zakaj pa“, vprašajo g. župnik. „Zato“, odgovori Luka, „ker je žena vedno pijana.“ „No, kako pa ti Luka, ti pa nikdar nisi trezen.“ „Ravno zavoljo tega“, se odreže modri Luka, „ker jeden izmed naju mora vendarle biti pri hramu trezen.“ M.

Razne stvari.

(Svitli cesar) so šolskim sestram v Mariboru darovali 300 fl.

(Slovenske volilce napala in sklata) sta dva nemčurska divjaka; obraz sta imela zakrit; volilec Janez Brglez iz gor. Loznice pri Slov. Bistrici ima glavo nevarno sklano, jegovemu tovaršu pa so sukno raztrgali. Zgodilo se je to 2. julija zvečer pri Slov. Bistrici na velikej cesti. Prosimo več poročil, da pouzročimo takoj sodnijsko preiskavo!

(Več nepoštenih poštarjev) je oklice barona Goedelna, pod zavitkom vsakemu volilcu doposlane, do časa po volitvi nazaj pridržalo, jednako je delalo s „Slov. Gosp.“ in celo v list vtikalo Possegov oklice. Naj se nam zanesljivo poroča! Centralni volilni odbor je voljen tožiti nepoštene poštarje.

(Gostov) do 1. jul. je došlo na Slatino 671, v Dobrno 420, v Gleichenberg 1675.

(Strelna udarila in požgala) je hišo Marije Zdravčeve v Stanjgavi in v hlev Janez Mulečev v Spodn. Porčiču. Poškodovana nista bila zavarovana.

(Kam prešel?) Od skrbi potitega duha šel je g. Matija Zorman, učitelj v Jurkloštru, do Laškega, kjer je mesečno svojo plačo vzdignil, 1. julija t. l., potem pa proti Celju; njegovi od tistega poldne niso ničesar več o njem slišali, in so v obupljivih skrbah, da bi se mu kaj žalega bilo zgodilo. Kdorkoli bi o njem od istega dne kaj slišal bil, (njegovi prav lepo prosijo), naj blagovoljno naznani „duhovnemu uradu v Jurkloštru“ (Post Tüfer, Südbahn).

(Eden den dvakrat toča) prihrula je nad Ernauž in okolico v podeljek 30. jun.